

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamus teemal „Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus sagedusala 470–790 MHz kasutamise kohta liidus”

[COM(2016) 43 final – 2016/0027 (COD)]

(2016/C 303/18)

Raportöör: Raymond HENCKS

16. veebruaril 2016 otsustas nõukogu ja ... otsustas Euroopa Parlament vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 114 konsulteerida Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteega järgmises küsimuses:

„Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus sagedusala 470–790 MHz kasutamise kohta liidus”

[COM(2016) 43 final – 2016/0027 (COD)].

Asjaomase töö ettevalmistamise eest vastutav transpordi, energeetika, infrastruktuuri ja infoühiskonna sektsioon võttis arvamuse vastu 3. mail 2016.

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee võttis täiskogu 517. istungjärgul 25.-26. mail 2016 (26. mai 2016. aasta istungil) vastu järgmise arvamuse. Poolt hääletas 167, erapooletuks jäi 3.

1. Järeldused ja soovitused

1.1 Komitee kiidab heaks komisjoni ettepaneku sageduste kindlaksmääratud ajastusega ja kooskõlastatud vabastamise kohta sagedusalas 694–790 MHz („700 MHz”), mille tulemusel vabanenud sagedusi saavad kasutada mobiilsideoperaatorid, et pakkuda traadita lairibateenuseid arenenud neljanda ja tulevase viienda põlvkonna tehnoloogia raames, vähendades geograafilist digitaalset lõhet piirkondade katvuse parandamise ja andmeedastuskiiruse suurendamise teel.

1.2 Siiski kardab komitee, et sagedusalas 700 MHz uue tehnoloogia kasutamisest tulenevad hinnad, samuti uute sageduste enampakkumisel müümise hinnad põhjustavad tarbijatele lisakulusid, mis käivad üha suuremale elanikkonnarühmale ja teatavatele väikeettevõtjatele sel määral üle jõu, et suurel hulgal haavatavatel isikutel ei pruugi varsti enam olla rahalisi vahendeid uute dünaamiliste digitaalsete võimaluste kasutamiseks. Komitee kutsub seega liikmesriike üles kehtestama ELi riigiabi eeskirju järgides kompenseerimiskava, et vältida majandusliku lõhe täiendavat suurenemist.

1.3 Sagedusalas 700 MHz raadiolainete levimisega seotud füüsiliste omaduste tõttu puhkeb arvatavasti uuesti arutelu elektromagnetväljadega kokkupuute võimaliku mõju üle tervisele. Komitee kutsub komisjoni uuesti üles⁽¹⁾ jätkama ettevaatuspõhimõtet järgides tööd selles valdkonnas, eriti kuna on vaja täiendavaid teadusuuringuid.

1.4 Komitee kutsub liikmesriike üles tagama õiguste andmisel sagedusala 700 MHz kasutamiseks traadita elektroonilise lairibaside teenuste osutamisel, et eri ühistranspordivõrkudel oleksid vajalikud kanalid hea katvuse tagamiseks.

⁽¹⁾ ELT C 242, 21.7.2015, lk 31.

1.5 Lõpetuseks, arvestades seda, et teatavad liikmesriigid on nüüdseks jaotanud uued sagedused enampakkumisel ja algatanud riikliku menetluse sageduste kasutamiseks, kutsub komitee komisjoni üles olukorra arengut hoolikalt jälgima ja oma sellealaste pädevuste raames sekkuma, kui on väikseimgi oht ühtse turu killustumiseks.

2. Sissejuhatus/taust

2.1 Pärast analoogtelevisiooni kasutamise lõpetamist ja üleminekut maapealsele digitaaltelevisioonile, mille tehnoloogiad kasutavad analoogtehnoloogiatest palju kitsamat raadiospektrit, oli kokkuhoid tulenevalt sagedusala 800 MHz (nn digitaalne dividend) eelnevast vabastamisest mobiilside jaoks ribalaiuse tasandil märkimisväärne (umbes 18 % koguresursist).

2.2 Maapealse televisiooni jaoks kasutatakse praegu UHF-sagedusala (470–862 MHz) madalaid sagedusi, millel on püsivamad raadiolainete levimisega seotud füüsilised omadused (vähem sumbumust kui kõrgemate sageduste puhul).

2.3 Need sagedused eristuvad selle poolest, et signaal levib kaugemale ja sellel on suurem läbitungimisvõime, mistõttu sobivad need eriti hästi maapiirkondade katmiseks ja levimiseks hoonetes. Väga kiire kahesuunalise traadita lairibaiühenduse jaoks väga väärtuslike madalate sageduste vabastamine tasub ära ka võrkude ehitamise kulude (kuna nende puhul on vaja vähem saatjaid või ülekandejaamu) ja riigi rahanduse seisukohalt, kui nende sageduste kasutusõigusi müüakse operaatoritele kooskõlas selgete eeskirjadega, mille kehtestavad telekommunikatsiooni valdkonda reguleerivad asutused. Seepärast nimetatakse neid vahel kuldseteks sagedusteks. Mobiilside- ja audiovisuaalsektori operaatorid võistlevad omavahel nimetatud sageduste pärast nende jaotamisel ametiasutuste poolt.

2.4 Praegu kasutatakse sagedusala 470–790 MHz audiovisuaalmeedia teenuste, sealhulgas maapealse digitaaltelevisiooni jaoks ning programmitootmiseks ja erisündmuste edastamiseks (programmitootmise ja erisündmuste edastamise ehk PMSE-seadmed, näiteks juhtmeta mikrofoniid ja kõrvamonitorid, mida kasutatakse etendustel ja televisioonistuudiotel juhiste edastamiseks). Mobiilside viimase põlvkonna tehnoloogias kasutatakse praegu sagedusalasid 800 MHz, 900 MHz, 1 800 MHz ja 2 600 MHz.

2.5 2012. aasta ülemaailmsel raadiosidekonverentsil otsustati, et suur osa sagedusalas 470–790 MHz („700 MHz“) vabanenud sagedustest eraldatakse Euroopas ja Aafrikas mobiilsetele lairibateenustele.

2.6 Täiendavat lairibamahtu pakkuvas sagedusalas 700 MHz sageduste eraldamine mobiilsetele lairibateenustele on täiel määral kooskõlas ELi mitmeaastase raadiospektripoliitika programmiga, mille kohaselt peab 2020. aastaks olema eraiskute andmeedastuskiirus vähemalt 30 Mb/s.

2.7 Sageduste uuesti ümberjaotamine põhjustab komisjoni hinnangul kulusid teleoperaatoritele ülemineku tõttu digitaaltelevisiooni standardilt MPEG-2 standardile MPEG-4 (600–890 miljonit eurot) ja/või formaadile HEVC (450–660 miljonit eurot), samuti tuleb tarbijatel kulutada lisaks 40–100 eurot kodumajapidamise kohta uute dekodeerite või adapterite soetamiseks.

3. Otsuse ettepaneku sisu

3.1 Kõnealuse ettepanekuga soovitakse kasutada ära sageduste vabanemist sagedusalas 700 MHz, et ühtlustada see sagedusala maailma tasandil peaaegu täielikult, eelkõige tänu nimetatud sagedusala kooskõlastatud määramisele ja lubade andmisele ELi tasandil. Selleks tuleb:

— ühtlustada traadita elektroonilistele lairibaside teenustele kohaldatavaid tehnilisi tingimusi, võttes aluseks tehnoloogia- ja teenuseneutraalsuse põhimõtte;

- kohustada liikmesriike vastu võtma ja avalikustama üle liidu oma riiklikud tegevuskavad sagedusala 700 MHz otstarbe muutmiseks enne 2017. aasta lõppu, sõlmides samal ajal kõik sageduste piiriüleseks kooskõlastamiseks vajalikud kokkulepped;
- võtta vastu ühine tähtaeg (2020. aasta keskpaigaks) sageduste kättesaadavaks tegemiseks sagedusalas 700 MHz;
- kohustada liikmesriike muutma enne 2022. aasta juunit sagedusala kasutusõiguse kaubeldavaks.

3.2 Alla 700 MHz jäävate sagedusalade puhul tuleb:

- tagada sagedusala 470–694 MHz või selle osade kättesaadavus maapealsete audiovisuaalmeedia teenuste, sealhulgas tasuta televisiooni teenuse osutamiseks üldsusele ning traadita PMSE-seadmete kasutamiseks vastavalt riikliku ringhäälingu vajadustele;
- vaadata enne 2025. aastat läbi sagedusala alla 700 MHz kasutamine, võttes arvesse Rahvusvahelise Telekommunikatsiooni Liidu 2023. aasta ülemaailmse raadiosidekonverentsi tulemusi.

4. Üldised märkused

4.1 Komitee tervitab sagedusala 700 MHz vabanenud sageduste eraldamist traadita lairibaside teenuste pakkumiseks, säilitades seejuures piisava mahu maapealse digitaaltelevisiooni jaoks.

4.2 Komitee kiidab heaks ka komisjoni ettepaneku kindlaksmääratud ajastusega ja kooskõlastatud vabastamise kohta, mis aitab vältida seda, et korduks selline korrapäratu elluviimine nagu 2008. aastal, kui rakendamise ajakava puudumise tõttu osutus sagedusala 800 MHz vabanenud sageduste määramine negatiivseks kogemuseks. Ühtlasi soovib komitee, et komisjon osutaks liikmesriikidele kaasabi nende ELi mittekuuluvate naaberriikidega õigeaegselt kokkulepete saavutamiseks, et lihtsustada 700 MHz sagedusala kättesaadavaks tegemist selle kasutamiseks traadita lairibaühenduse jaoks ühtsel turul.

4.3 Sageduste jaotamine sagedusala 700 MHz võimaldab mobiilsideoperaatoritel jääda keskpikas perspektiivis arengu etteotsa mobiilsideturul, mis on suunatud täiustatud neljanda põlvkonna mobiilsidesüsteemile, et seejärel end avada viiendale põlvkonnale, mida hetkel katsetatakse ning mille võimalik kiirus on 10–50 Gb/s. Tarbijatele toob 5G-tehnoloogia kaasa suurema kiiruse ja andmeedastusvõime, mis võimaldab asjade interneti, võrgupõhiste videoteenuste, e-tervise rakenduste, hologrammide jne arendamist.

4.4 Komitee märgib rahuloluga, et tulevane sagedusala 700 MHz kasutatav ühendus on eriti sobiv maapiirkondade paremaks katmiseks, mis aitab kaasa geograafilise digitaalse lõhe vähendamisele.

4.5 Sageduste uuesti ümberjaotamine toob tarbijatele aga kaasa kulu, mis on komisjoni prognoositust kindlasti suurem (vt eespool punkt 2.7), sest neile ei kanta edasi mitte ainult operaatorite kantavad kulud, mis tulenevad digitaaltelevisiooni kodeerimisstandardite muutumisest, vaid ka kulud, mida mobiilsideoperaatorid kannavad sagedusala 700 MHz uute sageduste ostmisel, samuti peavad nad lisaks uutele televisiooni dekodeerimise/adapteritele soetama endale ka uued nutitelefonid, kui kasutusele võetakse viienda põlvkonna mobiilsideteenused.

4.6 Seetõttu muutuvad sagedusala 700 MHz uuesti ümberjaotamisest otseselt või kaudselt tulenevad hinnad üle jõu käivaks üha suuremale osale elanikkonnast, sealhulgas ka teatavatele väikeettevõtjatele, kes maksavad tihti digitaalteenustele ligipääsemiseks rohkem kui nn integreeritud kasutajad, kuna nad ei vasta suurtele kasutajatele loodud pakkumiste tingimustele. See toob kaasa selle, et suur hulk haavatavaid isikuid ei ole piisavalt iseseisvad, et kasutada oma õigusi, mida mõnikord saab kasutada ainult digitaalselt, näiteks teatavad hüvitised ja toetused eakatele või tööd otsivatele noortele. Selleks et võidelda majandusliku lõhe edasise suurenemise vastu ning tagada üldine digitaalne ühenduvus, kutsub komitee liikmesriike üles kehtestama haavatavate tarbijate jaoks ELi riigiabi eeskirju järgides kompenseerimiskava, et kõik saaksid kasu uutest dünaamilistest digitaalsetest võimalustest.

4.7 Sagedusalas 700 MHz raadiolainete levimisega seotud füüsikaliste omaduste tõttu puhkeb arvatavasti uuesti arutelu elektromagnetväljadega kokkupuute võimaliku mõju üle tervisele. Komitee kutsub komisjoni uuesti üles⁽²⁾ jätkama ettevaatuspõhimõtet järgides tööd selles valdkonnas, eriti kuna on vaja täiendavaid teadusuuringuid.

4.8 Otsuse ettepanekus on lisaks nõutud, et liikmesriigid „konsulteriksik riiklikul tasandil ning kaaluksid meetmete võtmist, et tagada teenuste kvaliteetne kättesaadavus oma elanikkonnale ja territooriumile, kui nad annavad õigusi 700 MHz sagedusala kasutamiseks traadita elektroonilise lairibaside teenuste osutamisel”. Komitee leiab, et seda arvestades peavad operaatoritel olema vajalikud kanalid, et tagada väga kiire lairibateenuse hea katvus mitte ainult väga eraldatud maapiirkondades, vaid ka erinevate ühistranspordivõrkude tasandil.

4.9 Arvestades seda, et teatavad liikmesriigid on nüüdseks jaotanud uued sagedused enampakkumisel ja algatanud riikliku menetluse sageduste kasutamiseks, kutsub komitee komisjoni üles olukorra arengut hoolikalt jälgima ja oma sellealaste pädevuste raames sekkuma, kui on väikseimgi oht ühtse turu killustumiseks.

Brüssel, 26. mai 2016

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee
president
Georges DASSIS

⁽²⁾ Vt joonealune märkus 1.